

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ธุรกิจขนาดเล็กส่วนใหญ่เป็นธุรกิจที่ผลิตสินค้าที่ไม่ต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ใช้วัตถุดิบในประเทศเป็นส่วนใหญ่ เป็นการผลิตเพื่อสนองความต้องการของตลาดในประเทศ เช่น อาหาร เสื้อผ้า เครื่องใช้ภายในบ้าน หัตถกรรม งานโลหะ งานเครื่องกล เดิมธุรกิจขนาดเล็กมีรายได้จากการรับช่วงผลิตชิ้นส่วนหรือประกอบส่วนประกอบให้กับโรงงานขนาดใหญ่ หรือขายสินค้าของตนเองในตลาดภายในประเทศแต่ในยุคที่เศรษฐกิจหดตัว ธุรกิจขนาดเล็กไม่สามารถพึ่งตลาดภายในประเทศ แต่เพียงอย่างเดียวได้ จำเป็นต้องพัฒนากิจการสู่การส่งออก ในการแข่งขันกับตลาดต่างประเทศนั้นนอกจากจะต้องมีความพร้อมในด้านการผลิต การจัดการแหล่งเงินทุนแล้วยังต้องมีการจัดการด้านบัญชีที่ดีอีกด้วย เนื่องจากการส่งออกเป็นธุรกิจที่สลับซับซ้อน ต้องการความละเอียด ความรวดเร็ว และมีหน่วยงานต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เช่น เอกสาร พิธีการ เกี่ยวข้องกับกรมศุลกากร กรมการค้าต่างประเทศ บริษัทเดินเรือ บริษัทสายการบิน บริษัทผู้แทนรับขนส่งสินค้า และในเรื่องสินเชื่อ เพื่อการส่งออก (Packing Credit) การเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต การโอนเงินค่าสินค้าเกี่ยวข้องกับธนาคารพาณิชย์และธนาคารแห่งประเทศไทย ในเรื่องภาษีอากรเกี่ยวข้องกับกรมสรรพากร เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้จึงมุ่งศึกษาขั้นตอน พิธีการทางศุลกากรในการส่งออกและศึกษาวิธีการปฏิบัติงานด้านระบบบัญชี วิธีการบันทึกบัญชีที่ถูกต้องตามหลักบัญชีที่รับรองทั่วไป และวิธีปฏิบัติทางภาษีอากรที่ถูกต้องตามบทบัญญัติในการจัดเก็บภาษีอากรของประเทศไทย อันเป็นประโยชน์สำหรับผู้ดำเนินการธุรกิจส่งออกขนาดเล็กต่อไป

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาขั้นตอน พิธีการในการส่งออกของธุรกิจขนาดเล็ก
2. เพื่อศึกษาระบบบัญชีและวิธีการบันทึกบัญชีด้านการรับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายในการส่งออกของธุรกิจขนาดเล็ก
3. เพื่อศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำบัญชีเพื่อการส่งออกของธุรกิจขนาดเล็ก

ขอบเขตและวิธีการศึกษา

ขอบเขตการศึกษา

ทำการศึกษาระบบบัญชีเกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่ายและวิธีการบันทึกบัญชี รวมทั้งปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำบัญชีเพื่อการส่งออกของธุรกิจขนาดเล็กโดยศึกษาจากขั้นตอนการปฏิบัติจริงของบริษัทผู้ส่งออกในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดลำพูน

วิธีการศึกษา

แหล่งข้อมูล

2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ

2.1.1 ทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จากผู้ประกอบการส่งออกจำนวน 4 ราย ที่เป็นผู้ส่งออกที่ได้และไม่ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีอากร รวมถึงผู้ส่งออกที่ดำเนินพิธีการส่งออกเองและผู้ส่งออกที่ใช้บริการของตัวแทน

2.1.2 สังเกตวิธีการปฏิบัติงานด้านการบัญชีของผู้ประกอบการส่งออก

2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารวิชาการซึ่งได้มาจากหน่วยงานต่างๆ เช่น กรมศุลกากร กรมการค้าต่างประเทศ กรมส่งเสริมการส่งออก กรมทะเบียนการค้า กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ธนาคารพาณิชย์ หนังสือ ตำราทางวิชาการ วารสารและแบบฟอร์มเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบันทึกบัญชีของธุรกิจส่งออก

นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการศึกษานี้

คำศัพท์สำคัญในการจัดทำรายงานการค้นคว้าโดยอิสระ มีดังนี้

1. การบัญชี (Accounting)¹ หมายถึง กระบวนการแสดงให้เห็นอย่างเด่นชัด การวัดผลและการสื่อสารข้อมูลทางเศรษฐกิจ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาตัดสินใจอย่างถูกต้องและมีเหตุผล โดยผู้ใช้ข้อมูลนั้น

¹ ฐารี หิรัญศรีมี, และคณะ, การบัญชีเบื้องต้น (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541), หน้า 2.

2. การส่งออก (Export)² หมายถึงการส่งสินค้าไปขายต่างประเทศ

3. ธุรกิจขนาดเล็ก (Small Enterprises)³ หมายถึง ธุรกิจที่มีสินทรัพย์ถาวรไม่เกิน 20 ล้านบาท จำนวนการจ้างงานไม่เกิน 50 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบขั้นตอน พิธีการ ในการส่งออกของธุรกิจขนาดเล็ก
2. ทำให้ได้ระบบบัญชีและวิธีการบันทึกบัญชีด้านการรับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายในการส่งออกของธุรกิจขนาดเล็ก
3. ทำให้ทราบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำบัญชีเพื่อการส่งออกของธุรกิจขนาดเล็ก
4. เพื่อให้ได้ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดทำระบบบัญชีสำหรับธุรกิจขนาดเล็ก

² สุวรรณ สนั่นเที่ยง, การทำธุรกิจนำเข้าส่งออก (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บีบี, 2534), หน้า 12.

³ วิฑูรย์ สิมะโชคดี, SMEs เสถียรอุตสาหกรรมภูษาคี (กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยีไทย ญี่ปุ่น, 2542), หน้า 193.